

Vakmannen

De schitterende documentaire over de fotograaf Eddy de Jongh, *Foto Eddy*, gemaakt door zijn zoon David, deed me beseffen dat in de jaren zeventig en tachtig de politieke fotografie in Nederland naar een hoog niveau is getild.

Voor mij was Eddy de Jongh een begrip. Toen ik op mijn twaalfde jaar politiek ging volgen, stond bij elk interview in *Vrij Nederland* met politici als Barend Biesheuvel, Wim Aantjes, Joop den Uyl en Hans Wiegel een portretfoto van Eddy de Jongh afgedrukt.

Nu zeggen kenners dat het brave pasfoto's waren, maar bij nadere bestudering zie je dat De Jongh op het juiste moment het karakter van de politicus registreerde: de verbloemde onzekerheid, twijfel en angst voor de magie van de camera.

De Jongh was een generatiegenoot van Dolf Toussaint, die hypermobiel op zijn tenen door de oude vergaderzaal van de Tweede Kamer sloop. Zijn foto's waren impressionistisch, de ongewisheid die een politicus op de hielen zit bracht Toussaint uitmuntend in beeld.

Toussaint was bescheiden over zijn manier van werken, hij omschreef het ooit als volgt: "Mijn werk is geen strategie, ik reageer op verschijnselen, je kunt hooguit ruiken wat er is en dat er inleggen."

Intuïtie is belangrijk, geduld en de vernieuwende manier waarop Willem Diepraam zwart-witfoto's afdruckte, gewoon nog in zijn donkere kamer. Van Han Singels, ook een uitzonderlijke vakman, beschikt het Rijksmuseum over een bijzondere foto uit de verkiezingscampagne van 1977, die een krankzinnige apotheose kende door de Molukse treinkapingen. Na afloop van een televisiedebat blies Joop den Uyl stoom af, hij was ziedend op Hans Wiegel; Singels was stille getuige van hun wedijver en onderlinge spanning.

Ook Bert Verhoeff mag niet ongenoemd blijven, op een fascinerende manier maakt deze boomlange man zich altijd onzichtbaar door de stand van een pilaar aan te nemen. Zijn foto van Ad Melkert, met de handen gevouwen als een ouderling in zijn werkkamer, met de gordijnen gesloten, daags na de moord op Pim Fortuyn, behoeft

geen enkele toelichting.

Is de kunst van de politieke fotografie de afgelopen jaren veranderd door de technologische veranderingen? Het bewerken van foto's is opgekomen en er wordt geen gebruik meer gemaakt van de donkere kamer. Het politiek theater wordt echter nog steeds het beste door fotografen in beeld gebracht, zoals het kat-en-muisspel tussen Adri Duivesteyn en minister

Politiek theater wordt door fotografen het best in beeld gebracht

Stef Blok in de Eerste Kamer.

Maar de beste foto van 2013 was van Martijn Beekman van het ANP. Hij maakte die deze maand: Mark Rutte geeft de bejaagde Tweede Kamervoorzitter Anouchka van Miltenburg een handkus terwijl hij tegelijkertijd, voorovergebogen met in zijn rechterhand een mobiele telefoon aan zijn oor, het land bestuurt.